

STAN PRAWNY
1 MARCA 2020 R.
uwzględnia również zmiany
wchodzące w życie 1 marca 2021 r.

Prawo spółek handlo- wych

LAST MINUTE

OD.NOWA®

2015.
kody karnego
postępowania
karnego
w sprawie
prawy / kodeks
karny / prawo
karnego

AUTORZY:

Paweł Daszczuk, Magdalena Gąsior

OPRACOWANIE REDAKCYJNE I KOREKTA:

Centrum Korekty | www.centrumkorekty.pl; Agnieszka Kaszok

PROJEKT OKŁADKI I UKŁADU TYPOGRAFICZNEGO:

Martyna Bargiel | martynabargiel@gmail.com

SKŁAD I ŁAMANIE:

Elżbieta Olma

FOTOGRAFIA NA OKŁADCE:

© Bartosz Lubicz-Gembalski

Wydanie II

Bielsko-Biała 2020

Druk ukończono w marcu 2020 r.

Stan prawny 1 marca 2020 r.

ISBN 978-83-66265-85-1

Wydawnictwo OD.NOWA

43-300 Bielsko-Biała

ul. Mieszka I 38

tel. 33 822 90 90

33 822 97 97

e-mail: biuro@wydawnictwo-odnowa.pl

strona: www.wydawnictwo-odnowa.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	14
Wykaz źródeł	15
Wstęp	17
CZĘŚĆ I. SPÓŁKI HANDLOWE – PRZEPISY OGÓLNE	19
DZIAŁ I. Przepisy wspólne (ART. 1–7¹ K.S.H.)	20
I. Zakres regulacji	20
II. Definicje ustawowe	21
1. Spółka handlowa	21
2. Spółka jednoosobowa	21
3. Spółka dominująca	22
4. Spółka powiązana	23
5. Spółka publiczna	23
6. Instytucja finansowa	24
7. Rejestr	24
8. Głosy	25
9. Bezwzględna większość głosów	25
10. Sprawozdanie finansowe	25
11. Wzorzec umowy	25
12. Rodzaje podpisów	25
13. Postanowienia zmienne umowy	26
14. Spółka, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy	26
15. Doradca akcjonariusza do spraw głosowania	26
16. Umowa spółki	26
17. Zarząd lub członek zarządu spółki	26
18. Udział akcjonariusza w kapitale zakładowym spółki	27
19. Wpis zmiany wysokości kapitału zakładowego do rejestru	27
III. Ogłoszenia	27
IV. Stosunki dominacji i zależności	28
V. Zawarcie umowy spółki lub dokonanie innych czynności przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym	31
Pytania kontrolne nr 1	31

DZIAŁ II.	Spółki osobowe (ART. 8–10¹ K.S.H.)	33
I.	Zdolność prawna	33
II.	Zmiana umowy spółki	33
III.	Przeniesienie ogółu praw i obowiązków	34
	Pytania kontrolne nr 2	36
DZIAŁ III.	Spółki kapitałowe (ART. 11–21 K.S.H.)	37
I.	Spółka w organizacji	37
II.	Aporty	39
III.	Problematyka organów	41
IV.	Zasada równego traktowania	43
V.	Nieważność spółki	43
	Pytania kontrolne nr 3	45
CZĘŚĆ II.	SPÓŁKI OSOBOWE	47
DZIAŁ I.	Spółka jawna (ART. 22–85 K.S.H.)	48
I.	Utworzenie spółki jawnej	48
	1. Umowa spółki jawnej	49
	2. Chwila powstania spółki jawnej	51
II.	Działalność spółki jawnej	52
	1. Majątek spółki jawnej i wkłady do spółki	52
	2. Odpowiedzialność za zobowiązania	54
	3. Reprezentacja spółki jawnej	56
	4. Prowadzenie spraw spółki jawnej	57
	5. Prokura w spółce jawnej	58
	6. Prawa i obowiązki wspólników	59
	7. Udział w zysku i stratach	60
	8. Obowiązek lojalności i zakaz działalności konkurencyjnej	61
III.	Wystąpienie wspólnika	62
IV.	Rozwiązanie spółki jawnej	63
	1. Przyczyny rozwiązania spółki jawnej	64
	2. Uchwała o rozwiązaniu spółki jawnej	64
	3. Udział kapitałowy i jego wypłata	65
V.	Likwidacja spółki jawnej	66
	1. Likwidatorzy w spółce jawnej	67
	2. Sposób podziału majątku likwidowanej spółki jawnej	69

	3. Chwila rozwiązania spółki jawnej i przechowywanie dokumentów	69
	Pytania kontrolne nr 4	70
DZIAŁ II.	Spółka partnerska (ART. 86–101 K.S.H.)	72
I.	Utworzenie spółki partnerskiej	73
	1. Umowa spółki partnerskiej	73
	2. Chwila powstania spółki partnerskiej	75
II.	Stosunek do osób trzecich oraz stosunki wewnętrzne spółki partnerskiej	76
	1. Odpowiedzialność za zobowiązania	76
	2. Reprezentacja spółki	77
	3. Prowadzenie spraw spółki	77
	4. Udział w zysku i stratach	78
III.	Wystąpienie wspólnika, rozwiązanie i likwidacja spółki partnerskiej	78
	1. Wystąpienie wspólnika	78
	2. Rozwiązanie spółki partnerskiej	79
	3. Likwidacja spółki partnerskiej	80
	Pytania kontrolne nr 5	80
DZIAŁ III.	Spółka komandytowa (ART. 102–124 K.S.H.)	82
I.	Utworzenie spółki komandytowej	82
	1. Umowa spółki komandytowej	83
	2. Chwila powstania spółki komandytowej	85
II.	Działalność spółki komandytowej	86
	1. Majątek spółki komandytowej i wkłady do spółki	86
	2. Odpowiedzialność za zobowiązania	87
	3. Reprezentacja spółki komandytowej	89
	4. Prowadzenie spraw spółki komandytowej	90
	5. Udział w zysku i stratach	91
III.	Wystąpienie wspólnika, rozwiązanie i likwidacja spółki komandytowej	91
	Pytania kontrolne nr 6	92
DZIAŁ IV.	Spółka komandytowo-akcyjna (ART. 125–150 K.S.H.)	94
I.	Utworzenie spółki komandytowo-akcyjnej	95
	1. Statut spółki komandytowo-akcyjnej	96
	2. Chwila powstania spółki komandytowo-akcyjnej	97

II.	Działalność spółki komandytowo-akcyjnej	99
	1. Majątek spółki komandytowo-akcyjnej, kapitał zakładowy i wkłady do spółki	99
	2. Odpowiedzialność za zobowiązania	100
	3. Reprezentacja spółki komandytowo-akcyjnej	101
	4. Prowadzenie spraw spółki komandytowo-akcyjnej	101
	5. Walne zgromadzenie	102
	6. Nadzór w spółce komandytowo-akcyjnej	104
	7. Udział w zysku i stratach	105
III.	Wystąpienie wspólnika, rozwiązanie i likwidacja spółki komandytowo-akcyjnej	106
	Pytania kontrolne nr 7	107

CZĘŚĆ III. **SPÓŁKI KAPITAŁOWE** 109

DZIAŁ I.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (ART. 151–300 K.S.H)	110
I.	Utworzenie spółki z o.o. w trybie zwykłym	110
	1. Etapy powstania spółki z o.o.	112
	2. Spółka z o.o. w organizacji	112
	3. Umowa spółki z o.o.	113
	4. Zmiana umowy spółki z o.o.	118
	5. Wniesienie wkładów na pokrycie kapitału zakładowego i powołanie zarządu	118
	6. Zgłoszenie spółki z o.o. do sądu rejestrowego	119
II.	Utworzenie spółki z o.o. w trybie elektronicznym	125
	1. Zgłoszenie spółki z o.o. do sądu rejestrowego	126
	2. Zmiana umowy spółki z o.o.	127
III.	Wkłady do spółki z o.o.	127
IV.	Kapitał zakładowy spółki z o.o.	131
	1. Podwyższenie kapitału zakładowego	132
	2. Obniżenie kapitału zakładowego	137
	3. Umorzenie udziałów	140
V.	Udziały i ich zbywanie	142
	1. Udziały	142
	2. Zbycie udziałów	143

VI.	Prawa wspólników	148
	1. Prawo żądania wyłączenia wspólnika	151
	2. Prawo do dywidendy	153
	3. Prawa mniejszości	156
VII.	Obowiązki wspólników	156
	1. Obowiązek wyrównania brakującej wartości aportu	157
	2. Obowiązek dopłat w stosunku do udziału	158
	3. Obowiązek świadczeń niepieniężnych na rzecz spółki	160
VIII.	Zarząd spółki z o.o.	162
	1. Powołanie zarządu	163
	2. Odwołanie zarządu	166
	3. Kompetencje zarządu	169
	4. Ustanowienie i odwołanie prokury	173
	5. Zakaz konkurencji	174
	6. Odpowiedzialność członków zarządu	175
IX.	Rada nadzorcza i komisja rewizyjna	179
	1. Prawo indywidualnej kontroli	179
	2. Zakaz łączenia funkcji i stanowisk	180
	3. Powołanie i odwołanie członków rady nadzorczej i komisji rewizyjnej	181
	4. Kompetencje rady nadzorczej i komisji rewizyjnej	182
	5. Sposób działania rady nadzorczej i komisji rewizyjnej	183
	6. Wyznaczenie firmy audytorskiej	185
X.	Zgromadzenie wspólników	186
	1. Zgromadzenie wspólników jako organ spółki	186
	2. Zgromadzenia zwyczajne i nadzwyczajne	187
	3. Zasady zwoływania zgromadzeń	189
	4. Zasady podejmowania uchwał	192
	5. Zaskarżanie uchwał	196
XI.	Rozwiązanie spółki z o.o. i jej likwidacja	199
	1. Przyczyny rozwiązania spółki	199
	2. Otwarcie likwidacji spółki	201
	3. Likwidatorzy	202
	4. Wykreślenie spółki z rejestru	204
	Pytania kontrolne nr 8	206

DZIAŁ II.	Prosta spółka akcyjna (ART. 300¹–300¹³³ K.S.H.)	209
I.	Utworzenie prostej spółki akcyjnej	210
	1. Etapy powstania spółki	210
	2. Spółka akcyjna w organizacji	212
	3. Zgłoszenie spółki do rejestru	212
	4. Spółka jednoosobowa	214
II.	Akcje	214
	1. Rejestr akcjonariuszy	215
	2. Rodzaje akcji	219
	3. Umorzenie akcji	223
	4. Zakaz nabywania akcji własnych	224
	5. Zakaz obejmowania akcji własnych	225
	6. Ograniczenie wstąpienia do spółki spadkobierców	226
III.	Prawa i obowiązki akcjonariuszy	226
	1. Prawa akcjonariuszy	226
	2. Obowiązki akcjonariuszy	235
IV.	Organy prostej spółki akcyjnej	236
	1. Zarząd	241
	2. Rada nadzorcza	243
	3. Rada dyrektorów	245
	4. Walne zgromadzenie	248
V.	Zmiana umowy spółki i zwykła emisja akcji	259
	1. Emisja akcji	259
	2. Upoważnienie zarządu do emisji akcji	261
	3. Warunkowa emisja akcji	262
VI.	Rozwiązanie i likwidacja prostej spółki akcyjnej	266
	1. Podział majątku spółki	267
	2. Przejęcie majątku spółki przez akcjonariusza	268
VII.	Odpowiedzialność cywilnoprawna	269
	Pytania kontrolne nr 9	272
DZIAŁ III.	Spółka akcyjna (ART. 301–490 K.S.H.)	275
I.	Utworzenie spółki akcyjnej	275
	1. Etapy powstania spółki akcyjnej	275
	2. Spółka akcyjna w organizacji	286
II.	Rodzaje akcji	291
	1. Akcje uzyskane za gotówkę i akcje aportowe	291

2. Akcje zwykłe i uprzywilejowane	292
3. Akcje nieme	294
4. Akcje imienne i na okaziciela	294
5. Akcje własne	295
6. Akcje związane ze szczególnymi obowiązkami	296
7. Akcje objęte wspólnością	296
8. Akcje gratisowe	297
9. Akcje winkulowane	297
10. Akcje mające postać dokumentu i akcje zdematerializowane	298
11. Imienne świadectwa tymczasowe, imienne świadectwa założycielskie i świadectwa użytkowe	298
III. Podwyższenie kapitału zakładowego	299
1. Subskrypcja akcji	299
2. Zasady finansowania nabycia lub objęcia akcji własnych przez spółkę	309
3. Podwyższenie kapitału zakładowego ze środków własnych spółki	310
IV. Podwyższenie w oparciu o kapitał docelowy	311
V. Warunkowe podwyższenie	313
VI. Obniżenie kapitału zakładowego	317
VII. Pojęcie akcji i księgi akcyjnej	320
1. Dokument akcji	321
2. Wpłaty na akcje	322
3. Unieważnienie dokumentów akcji	323
4. Ograniczenie rozporządzania akcjami imiennymi	324
5. Przeniesienie akcji imiennej	325
6. Księga akcyjna	326
7. Umorzenie akcji	328
8. Zakaz nabywania akcji własnych	331
VIII. Prawa i obowiązki akcjonariuszy	335
1. Obowiązek zwrotu nieprawidłowo pobranych świadczeń	336
2. Obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych	336
3. Prawo do dywidendy	337
4. Prawo do zbycia akcji	339
5. Prawo głosu i prawo do udziału w walnym zgromadzeniu akcjonariuszy	339
6. Prawo poboru	344

	7. Prawo do informacji	345
	8. Przymusowy wykup akcji	346
	9. Prawo do żądania przymusowego odkupienia akcji i opuszczenia spółki	348
IX.	Zarząd spółki akcyjnej	350
	1. Członkowie zarządu	350
	2. Prawa i obowiązki członków zarządu	353
	3. Wynagrodzenie członków zarządu i umowa pomiędzy spółką a członkami zarządu	355
	4. Pisma i zamówienia handlowe składane przez spółkę	357
X.	Rada nadzorcza spółki akcyjnej	358
	1. Członkowie rady nadzorczej	358
	2. Prawa i obowiązki rady nadzorczej	360
	3. Wynagrodzenie członków rady nadzorczej	361
	4. Zwołanie rady nadzorczej i jej uchwały	361
XI.	Walne zgromadzenie spółki akcyjnej	363
	1. Sprawy wymagające uchwały walnego zgromadzenia	363
	2. Zwyczajne walne zgromadzenie	364
	3. Nadzwyczajne walne zgromadzenie	365
	4. Uprawnieni do zwołania walnego zgromadzenia	367
	5. Żądanie umieszczenia określonych spraw w porządku obrad walnego zgromadzenia	369
	6. Ogłoszenie o walnym zgromadzeniu spółki akcyjnej	370
	7. Obowiązki doradcy akcjonariusza do spraw głosowania	373
	8. Miejsce zwołania walnego zgromadzenia	375
	9. Obrady walnego zgromadzenia	375
XII.	Odpowiedzialność cywilnoprawna w spółce akcyjnej	388
XIII.	Rozwiązanie spółki akcyjnej i jej likwidacja	391
	1. Przyczyny rozwiązania spółki	391
	2. Otwarcie likwidacji spółki	391
	3. Likwidatorzy	392
	4. Podział majątku między akcjonariuszy	394
	5. Wykreślenie spółki z rejestru	395
	Pytania kontrolne nr 10	396

DZIAŁ	I.	Łączenie się spółek (ART. 491–527 K.S.H)	402
	I.	Cele i istota łączenia spółek	402
	II.	Łączenie się spółek kapitałowych	406
		1. Opracowanie planu połączenia spółek	406
		2. Zgłoszenie planu połączenia do sądu i wyznaczenie biegłego	408
		3. Zawiadomienie wspólników i ich uprawnienia	410
		4. Uchwała o połączeniu	412
		5. Status osób posiadających dotąd szczególne uprawnienia w spółce	415
		6. Odpowiedzialność za szkodę	416
		7. Szczególne przypadki połączenia w ramach łączenia się spółek kapitałowych	416
	III.	Łączenie z udziałem spółek osobowych	418
		1. Opracowanie planu połączenia spółek	418
		2. Zgłoszenie planu połączenia do sądu i wyznaczenie biegłego	420
		3. Zawiadomienie wspólników	420
		4. Uchwała o połączeniu spółek	420
		5. Obowiązki zarządu	421
	IV.	Skutki połączenia spółek	422
		1. Sukcesja uniwersalna praw	422
		2. Odpowiedzialność związana z połączeniem	423
	V.	Transgraniczne łączenie się spółek kapitałowych i spółki komandytowo-akcyjnej	425
		1. Cele i istota łączenia	425
		2. Zasady minimalnego standardu łączenia transgranicznego	425
		3. Ochrona interesów wierzycieli spółek uczestniczących w transgranicznej fuzji	429
		4. Prawo odkupu udziałów lub akcji	430
		5. Kontrola zgodności z prawem połączenia transgranicznego	431
		6. Zakaz unieważnienia połączenia transgranicznego	434
		7. Uczestnictwo pracowników	435
		8. Łączenie się spółki komandytowo-akcyjnej	436
		Pytania kontrolne nr 11	437

DZIAŁ II.	Podział spółek (ART. 528–550¹ K.S.H.)	438
I.	Cele i istota podziału	438
II.	Postępowanie przy podziale spółek	440
	1. Opracowanie planu podziału spółki	441
	2. Sprawozdanie zarządu uzasadniające podział	443
	3. Wyznaczenie biegłego	443
	4. Procedura uproszczona	444
	5. Zawiadomienie współników i ich uprawnienia	445
	6. Uchwała o podziale spółki	447
	7. Wykreślenie spółki dzielonej z rejestru i wpis nowej spółki	449
	8. Uchylenie bądź stwierdzenie nieważności uchwały o podziale	450
III.	Skutki podziału spółek	450
	1. Sukcesja uniwersalna praw	450
	2. Odpowiedzialność poszczególnych organów	452
	3. Status osób posiadających dotąd szczególne uprawnienia w spółce dzielonej	452
	Pytania kontrolne nr 12	453
DZIAŁ III.	Przekształcenia spółek (ART. 551–584¹³ K.S.H.)	454
I.	Cele i istota przekształcania spółek	454
II.	Postępowanie przy przekształcaniu spółek	455
	1. Opracowanie planu przekształcenia	456
	2. Wyznaczenie biegłego	456
	3. Zawiadomienie współników i ich uprawnienia	457
	4. Uchwała o przekształceniu spółki	458
	5. Wpis wniosku o przekształcenie	459
	6. Powództwo o uchylenie bądź stwierdzenie nieważności uchwały o przekształceniu	460
	7. Odpowiedzialność poszczególnych organów	461
III.	Przekształcenie spółki osobowej w spółkę kapitałową	461
IV.	Przekształcenie spółki kapitałowej w spółkę osobową	463
V.	Przekształcenie spółki kapitałowej w spółkę kapitałową	464
VI.	Przekształcenie spółki osobowej w spółkę osobową	466
VII.	Skutki przekształcenia spółek	467
	1. Zasada kontynuacji	467

VIII.	Przekształcenie przedsiębiorstwa osoby fizycznej w spółkę kapitałową	468
1.	Opracowanie planu przekształcenia przedsiębiorcy	469
2.	Wyznaczenie bieglego	470
3.	Oświadczenie o przekształceniu przedsiębiorcy i wpis przekształcenia do rejestru	470
4.	Skutki przekształcenia przedsiębiorstwa	471
	Pytania kontrolne nr 13	473

CZĘŚĆ V. **PRZEPISY KARNE** 475

I.	Niezgłoszenie wniosku o upadłość	476
II.	Posługiwanie się nieprawdziwymi danymi	477
III.	Dopuszczenie do nabycia własnych udziałów bądź akcji	478
IV.	Wydanie dokumentów na udziały lub prawa do zysku	478
V.	Umożliwienie bezprawnego głosowania	479
VI.	Bezprawne posługiwanie się dokumentem	480
VII.	Bezprawne wydanie akcji	481
VIII.	Naruszenie obowiązków przez członków zarządu	482
IX.	Wadliwe oznaczanie pism spółki	484
	Pytania kontrolne nr 14	485

Odpowiedzi do pytań kontrolnych 487

Wykaz skrótów

- k.c. – Kodeks cywilny
- k.k. – Kodeks karny
- k.p.a. – Kodeks postępowania administracyjnego
- k.p.c. – Kodeks postępowania cywilnego
- k.p.k. – Kodeks postępowania karnego
- k.r.o. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- k.s.h. – Kodeks spółek handlowych

Wykaz źródeł

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1145, ze zm.)

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1950, ze zm.)

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.)

Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 505, ze zm.)

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 900, ze zm.)

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 381, ze zm.)

Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1500, ze zm.)

Ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1355, ze zm.)

Ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 2278, ze zm.)

Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 483, ze zm.)

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 2286, ze zm.)

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 623, ze zm.)

Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1906, ze zm.)

Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2019 r. poz. 1438, ze zm.)

Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 351, ze zm.)

Ustawa z dnia 25 kwietnia 2008 r. o uczestnictwie pracowników w spółce powstałej w wyniku transgranicznego połączenia się spółek (Dz.U. z 2008 r. Nr 86, poz. 525)

Ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 737, ze zm.)

Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1079, ze zm.)

Ustawa z dnia 26 maja 1986 r. – Prawo o advokaturze (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1513, ze zm.)

Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 540, ze zm.)

Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 1292, ze zm.)

Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 498, ze zm.)

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie określenia wzorców dotyczących spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udostępnionych w systemie teleinformatycznym (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1483)

Wstęp

Z radością oddajemy do rąk czytelników kolejną książkę z serii *Last minute*, tym razem poświęconą zagadnieniom z zakresu prawa spółek handlowych. Przedstawiono w niej stan prawny na dzień 1 marca 2020 r.

Książka uwzględnia także zmiany wynikające z ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 288). Ustawa ta wprowadza m.in. do Kodeksu spółek handlowych z dniem 1 marca 2021 r. nowy typ spółki kapitałowej – prostą spółkę akcyjną. Poza rozdziałem dotyczącym bezpośrednio tej spółki, zmiany które wchodzi w życie po dacie oddania książki do druku zostały wyróżnione kolorem i ujęte w nawias klamrowy {}.

Wierzimy, że na cztery dni przed egzaminem jeszcze wszystko może się zdarzyć – zwłaszcza jeżeli wybierzesz opcję *Last minute* i wyruszysz z nami w podróż po prawie spółek handlowych. Nasza formuła *All Inclusive* wyróżnia się zaletami syntetycznego opracowania – zawiera tylko niezbędne informacje:

- przedstawione w niezwykle przejrzystej formie;
- z wykorzystaniem wielu tabel i diagramów;
- z licznymi przykładami ułatwiającymi zrozumienie i zapamiętanie informacji;
- z pytaniami kontrolnymi, dzięki którym upewnisz się, że wiesz już wszystko!

Jesteśmy pewni, że dzięki temu wszystkie niewiadome znikną, a nasza wspólna przedegzaminacyjna podróż stanie się czystą przyjemnością!

REDAKCJA

CZĘŚĆ

I.

Spółki handlowe – przepisy ogólne

Przepisy wspólne (art. 1–7¹ k.s.h.)

Niniejszy dział określa przedmiot ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych. Wskazuje zagadnienia wspólne dla wszystkich typów spółek handlowych (zarówno osobowych, jak i kapitałowych) oraz zawiera podstawowe definicje.

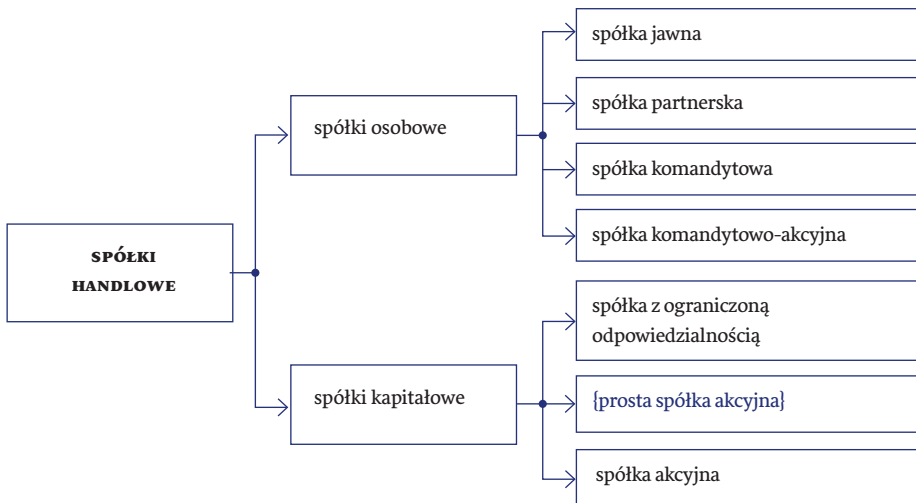
Zakres I. regulacji

Kodeks spółek handlowych reguluje tworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, łączenie, podział i przekształcanie spółek handlowych. W sprawach wymienionych powyżej nieuregulowanych w niniejszym kodeksie **stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny**. Jeżeli wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej, przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

II. Definicje ustawowe

Przez umowę spółki handlowej wspólnicy albo akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu **przez wniesienie wkładów** oraz, jeżeli umowa albo statut spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób.

1. Spółka handlowa

{Tekst wyróżniony kolorem oraz ujęty w nawias klamrowy {} wchodzi w życie 1.3.2021 r.}

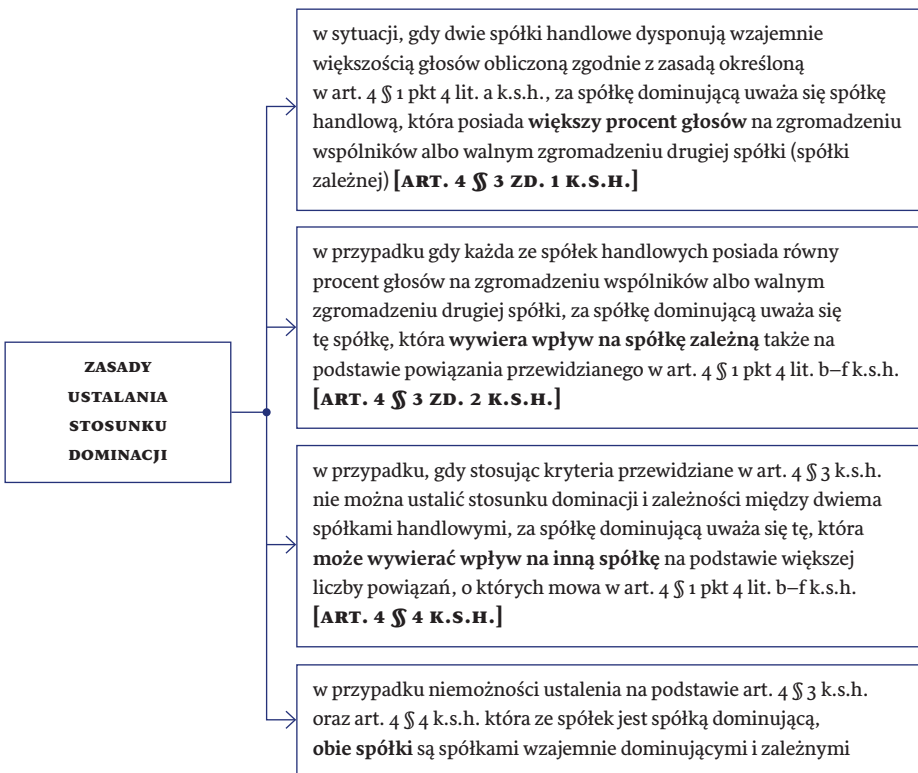
2. Spółka jednoosobowa

To spółka kapitałowa, której wszystkie udziały albo akcje należą do jednego wspólnika albo akcjonariusza.

3. Spółka dominująca

SPÓŁKA DOMINUJĄCA – SPÓŁKA HANDLOWA W PRZYPADKU, GDY:

- dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innej spółki kapitałowej (spółki zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami [**ART. 4 § 1 PKT 4 LIT. A K.S.H.**], lub
 - jest uprawniona do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami [**ART. 4 § 1 PKT 4 LIT. B K.S.H.**], lub
 - jest uprawniona do powoływania lub odwoływania większości członków rady nadzorczej innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami [**ART. 4 § 1 PKT 4 LIT. C K.S.H.**], lub
 - członkowie jej zarządu stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej) [**ART. 4 § 1 PKT 4 LIT. D K.S.H.**], lub
 - dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej zależnej albo na walnym zgromadzeniu spółdzielni zależnej, także na podstawie porozumień z innymi osobami [**ART. 4 § 1 PKT 4 LIT. E K.S.H.**], lub
 - wywiera decydujący wpływ na działalność spółki kapitałowej zależnej albo spółdzielni zależnej, w szczególności na podstawie umów przewidujących zarządzanie spółką zależną lub przekazywanie zysku przez taką spółkę [**ART. 4 § 1 PKT 4 LIT. F K.S.H.**, **ART. 7 K.S.H.**]
-

4. Spółka powiązana

Jest to spółka kapitałowa, w której inna spółka handlowa albo spółdzielnia dysponuje bezpośrednio lub pośrednio **co najmniej 20% głosów** na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik lub użytkownik, albo na podstawie porozumień z innymi osobami, lub która posiada bezpośrednio co najmniej 20% udziałów albo akcji w innej spółce kapitałowej.

5. Spółka publiczna

Zgodnie z art. 4 pkt. 20 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, przez spółkę publiczną należy

rozumieć spółkę, w której co najmniej jedna akcja jest dopuszczona do obrotu na rynku regulowanym lub wprowadzona do obrotu w alternatywnym systemie obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Instytucja finansowa

Instytucja finansowa to bank, fundusz inwestycyjny, towarzystwo funduszy inwestycyjnych lub alternatywna spółka inwestycyjna zarządzana przez zarządzającego ASI w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, prowadzące działalność na podstawie zezwolenia oraz takiego zarządzającego, zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji, towarzystwo emerytalne, fundusz emerytalny lub dom maklerski, mające siedzibę w RP albo w państwie należącym do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

7. Rejestr

Rejestr przedsiębiorców to jeden z trzech rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego. Wpisywane są do niego następujące podmioty:

- spółki jawne;
- europejskie zgrupowania interesów gospodarczych;
- spółki partnerskie;
- spółki komandytowe;
- spółki komandytowo-akcyjne;
- spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- {proste spółki akcyjne};
- spółki akcyjne;
- spółki europejskie;
- spółdzielnie;
- spółdzielnie europejskie;
- przedsiębiorstwa państwowe;
- instytuty badawcze i instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz;
- towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych;
- towarzystwa reasekuracji wzajemnej;

- inne osoby prawne, jeżeli wykonują działalność gospodarczą i podlegają obowiązkowi wpisu do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (tzw. rejestr podmiotów non profit);
- oddziały przedsiębiorców zagranicznych działających na terytorium RP;
- główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń;
- główne oddziały zagranicznych zakładów reasekuracji;
- instytucje gospodarki budżetowej.

8. Głosy

Głosy „za”, „przeciw” lub „wstrzymujące się” oddane podczas głosowania w sposób zgodny z ustawą, umową albo statutem spółki.

9. Bezwzględna większość głosów

Więcej niż połowa głosów oddanych.

10. Sprawozdanie finansowe

Sprawozdanie finansowe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

11. Wzorzec umowy

Wzorzec umowy spółki udostępniony w systemie teleinformatycznym.

12. Rodzaje podpisów

Katalog podpisów, które mogą być używane do zawierania umów spółek przy wykorzystaniu wzorca umowy (jak również do innych czynności, jakie mogą być dokonywane w sposób elektroniczny w tak utworzonych spółkach), obejmuje:

- 1) kwalifikowany podpis elektroniczny,
- 2) podpis zaufany,
- 3) podpis osobisty.

13. Postanowienia zmienne umowy

Postanowienia umowy spółki zawartej przy wykorzystaniu wzorca umowy, które zgodnie ze wzorcem mogą być modyfikowane przez wybór odpowiednich wariantów poszczególnych postanowień albo przez wprowadzenie odpowiednich danych w określone pola wzorca, umożliwiające ich wprowadzenie.

14. Spółka, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy

Kategoria ta nie obejmuje spółki utworzonej przy wykorzystaniu wzorca, której umowa została zmieniona w inny sposób niż przy wykorzystaniu wzorca. Obecnie w ten sposób mogą zostać utworzone:

- spółka jawna;
- spółka komandytowa;
- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością;
- {prosta spółka akcyjna.}

Specyfika spółek powołanych w tym trybie sprowadza je do roli elektronicznego podtypu.

15. Doradca akcjonariusza do spraw głosowania

Osoba prawna, która zawodowo i na zasadach komercyjnych zajmuje się analizowaniem informacji ujawnianych przez spółki publiczne lub pochodzących od spółek publicznych w celu ułatwienia akcjonariuszom tych spółek podejmowania decyzji dotyczących głosowania, przez przedstawianie badań, porad lub rekomendacji dotyczących głosowania związanych z wykonywaniem prawa głosu.

16. Umowa spółki

Przez „umowę spółki” należy rozumieć także akt założycielski sporządzony przez jedynego wspólnika albo akcjonariusza spółki kapitałowej.

{17. Zarząd lub członek zarządu spółki

Ileokroć w Kodeksie spółek handlowych, z wyłączeniem przepisów ogólnych o organach i zarządzie prostej spółki akcyjnej (art. 300⁵²–300⁶⁷) albo

odrębnej ustawie mowa jest o zarządzie lub członku zarządu spółki, w przypadku prostej spółki akcyjnej, w której powołano radę dyrektorów, należy przez to rozumieć, odpowiednio, radę dyrektorów lub dyrektora.

18. Udział akcjonariusza w kapitale zakładowym spółki

W przypadku prostej spółki akcyjnej przez udział akcjonariusza w kapitale zakładowym spółki należy rozumieć stosunek liczby akcji przysługujących temu akcjonariuszowi do liczby wszystkich akcji wyemitowanych w tej spółce.

19. Wpis zmiany wysokości kapitału zakładowego do rejestru

W przypadku prostej spółki akcyjnej przez wpis zmiany wysokości kapitału zakładowego do rejestru należy rozumieć wpis zmiany liczby akcji do rejestru.}

ROZDZIAŁ

III. Ogłoszenia

Dokumenty i informacje o spółce kapitałowej oraz spółce komandytowo-akcyjnej wymagają ogłoszenia lub złożenia dokumentu lub informacji **do sądu rejestrowego**, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym. Ogłoszeniu podlegają również informacje o osiągnięciu lub utracie przez spółkę handlową pozycji dominującej w spółce akcyjnej. Statut może przewidywać, że zamiast ogłoszenia wystarczy **zawiadomić** wszystkich akcjonariuszy **listami poleconymi**. [ART. 5 § 1 I 2 K.S.H.]

Wymagane przez prawo ogłoszenia pochodzące od spółki są publikowane w „**Monitorze Sądowym i Gospodarczym**”, chyba że przepisy Kodeksu spółek handlowych stanowią inaczej. Umowa spółki albo statut może nałożyć obowiązek ogłoszenia również w inny sposób. Złożenie przez spółkę wniosku o ogłoszenie w „**Monitorze Sądowym i Gospodarczym**” o osiągnięciu lub utracie przez spółkę handlową pozycji dominującej

w spółce akcyjnej powinno być dokonane **w terminie 2 tygodni** od tego zdarzenia, chyba że przepisy Kodeksu spółek handlowych stanowią inaczej. **[ART. 5 § 3 I 4 K.S.H.]**

Spółka akcyjna i spółka komandytowo-akcyjna prowadzą własne strony internetowe i zamieszczają także na tych stronach, w miejscach wydzielonych na komunikację z akcjonariuszami, wymagane przez prawo lub ich statuty ogłoszenia pochodzące od spółek. **[ART. 5 § 5 K.S.H.]**

ROZDZIAŁ

Stosunki dominacji i zależności

IV.

UWAGA! *Spółka dominująca ma obowiązek zawiadomić spółkę kapitałową zależną o powstaniu stosunku dominacji w terminie 2 tygodni od dnia powstania tego stosunku, pod rygorem zawieszenia wykonywania prawa głosu z akcji albo udziałów spółki dominującej reprezentujących więcej niż 33% kapitału zakładowego spółki zależnej. **[ART. 6 § 1 K.S.H.]***

Nabycie lub wykonywanie praw z akcji albo udziałów przez spółkę albo spółdzielnię zależną uważa się za nabycie albo wykonywanie praw przez spółkę dominującą. Uchwała zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, powzięta z naruszeniem określonego wyżej obowiązku, jest nieważna, chyba że spełnia wymogi kworum oraz większości głosów bez uwzględnienia głosów nieważnych. **[ART. 6 § 2 I 3 K.S.H.]**

**PRAWA I OBOWIĄZKI WSPÓLNIKÓW (AKCJONARIUSZY)
I CZŁONKÓW ORGANÓW**

- akcjonariusz, wspólnik, członek zarządu albo rady nadzorczej spółki kapitałowej może żądać, aby spółka handlowa, która jest wspólnikiem albo akcjonariuszem w tej spółce, **udzieliła informacji**, czy pozostaje ona w stosunku dominacji lub zależności wobec określonej spółki handlowej albo spółdzielni będącej wspólnikiem albo akcjonariuszem w tej samej spółce kapitałowej **[ART. 6 § 4 ZD. 1 K.S.H.]**
- uprawniony może żądać również **ujawnienia liczby akcji lub głosów albo liczby udziałów** lub głosów, jakie spółka handlowa posiada w spółce kapitałowej, o której mowa w punkcie poprzednim, w tym także jako zastawnik, użytkownik lub na podstawie porozumień z innymi osobami **[ART. 6 § 4 ZD. 2 K.S.H.]**

żądanie udzielenia informacji oraz odpowiedzi powinno być złożone **na piśmie** **[ART. 6 § 4 ZD. 3 K.S.H.]**

- odpowiedzi na te pytania należy udzielić uprawnionemu oraz właściwej spółce kapitałowej **w terminie 10 dni** od dnia otrzymania żądania **[ART. 6 § 5 ZD. 1 K.S.H.]**
- jeżeli żądanie udzielenia odpowiedzi doszło do adresata później niż na 2 tygodnie przed dniem, na który zwołano zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie, **bieg terminu** do jej udzielenia rozpoczyna się w dniu następującym po dniu, w którym zakończyło się zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie **[ART. 6 § 5 ZD. 2 K.S.H.]**

od dnia rozpoczęcia biegu terminu udzielenia odpowiedzi do dnia jej udzielenia zobowiązana spółka handlowa **nie może wykonywać praw z akcji albo udziałów w spółce kapitałowej**, w której jest wspólnikiem albo akcjonariuszem **[ART. 6 § 5 ZD. 3 K.S.H.]**

Powołane zasady (za wyjątkiem sankcji nieważności uchwały zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia powziętych w warunkach, o których mowa powyżej) stosuje się odpowiednio **w razie ustania stosunku zależności**. Obowiązki te spoczywają na spółce, która przestała być spółką dominującą. Powyższe reguły nie naruszają przepisów odrębnych ustaw dotyczących obowiązku zawiadomienia o nabyciu akcji, udziałów lub o uzyskaniu pozycji dominującej w spółce handlowej albo spółdzielni. W razie **zbiegu przepisów**, które nie mogą być stosowane łącznie, stosuje się przepisy tej ustawy, która przewiduje surowsze obowiązki lub sankcje. [ART. 6 § 6 I 7 K.S.H.]

W przypadku zawarcia między spółką dominującą a spółką zależną umowy przewidującej zarządzanie spółką zależną lub przekazywanie zysku przez taką spółkę, złożeniu do akt rejestrowych spółki zależnej podlega:

- wyciąg z umowy zawierający postanowienia, które określają zakres odpowiedzialności spółki dominującej za szkodę wyrządzoną spółce zależnej z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz
- zakres odpowiedzialności spółki dominującej za zobowiązania spółki zależnej wobec jej wierzycieli, a także
- okoliczność, iż umowa nie reguluje lub wyłącza odpowiedzialność spółki dominującej. [ART. 7 § 1 I 2 K.S.H.]

**TERMIN ZGŁOSZENIA DO SĄDU REJESTROWEGO OKOLICZNOŚCI
WYMAGAJĄCYCH UJAWNIEŃ**

zgłoszenia dokonuje zarząd spółki dominującej lub spółki zależnej albo wspólnik prowadzący sprawy spółki dominującej lub spółki zależnej [ART. 7 § 3 K.S.H.]

niezgłoszenie ww. okoliczności w terminie **3 tygodni** od dnia zawarcia umowy powoduje nieważność postanowień ograniczających lub wyłączających odpowiedzialność spółki dominującej wobec spółki zależnej lub jej wierzycieli

Zawarcie umowy spółki lub dokonanie innych czynności przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym

Jeżeli przepis ustawy tak stanowi, zawarcie umowy spółki lub wykonanie innej czynności dotyczącej spółki może nastąpić także przy wykorzystaniu wzorca umowy lub innych wzorców udostępnionych w systemie teleinformatycznym. [ART. 7¹ K.S.H.] Czynności te są wykonywane w systemie teleinformatycznym za pośrednictwem konta, o którym mowa w art. 126 § 6 Kodeksu postępowania cywilnego, służącego do wnoszenia pism procesowych w postępowaniu rejestrowym. [ART. 7¹ § 2 K.S.H.]

Pytania kontrolne nr 1

1. Spółką prawa handlowego nie jest:

- a) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.
- b) spółka jawna.
- c) spółka cywilna.

2. Spółką powiązaną:

- a) może być każda spółka osobowa.
- b) jest spółka kapitałowa, w której wyłącznie inna spółka kapitałowa albo spółdzielnia dysponuje bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 20% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu.
- c) jest spółka kapitałowa, w której inna spółka handlowa albo spółdzielnia dysponuje bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 20% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu.

3. Przy wykorzystaniu wzorca umowy może zostać utworzona:

- a) spółka akcyjna.
- b) spółka komandytowa.
- c) spółka komandytowo-akcyjna.

4. Co do zasady, wymagane przez prawo ogłoszenia pochodzące od spółki publikowane są:
- a) w prasie lokalnej.
 - b) w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym”.
 - c) w „Monitorze Polskim”.
5. Akcjonariusz spółki kapitałowej może żądać, aby spółka handlowa, która jest współnikiem albo akcjonariuszem w tej spółce, udzieliła informacji, czy pozostaje ona w stosunku dominacji lub zależności wobec określonej spółki handlowej albo spółdzielni będącej współnikiem albo akcjonariuszem w tej samej spółce kapitałowej. Spółka winna udzielić odpowiedzi w terminie:
- a) 7 dni od dnia otrzymania żądania.
 - b) niezwłocznie.
 - c) 10 dni od dnia otrzymania żądania.

Spółki osobowe

(art. 8–10¹ k.s.h.)

Dział ten odnosi się do przepisów ogólnych dotyczących spółek osobowych, w szczególności do: ich zdolności prawnej, trybu zmiany umowy spółki, a także dopuszczalności przeniesienia ogółu praw i obowiązków przez współnika spółki osobowej.

I. Zdolność prawna

UWAGA! *Spółka osobowa posiada zdolność prawną: może we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywana. Prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą. [ART. 8 K.S.H.]*

Spółki osobowe mogą w pełnym zakresie uczestniczyć w obrocie gospodarczym, będąc podmiotami stosunków prawnych. Posiadają odrębną od wspólników strukturę (wyodrębnienie organizacyjne i majątkowe). Mogą zaciągać zobowiązania bezpośrednio na rachunek spółki. Ponadto przepisy Kodeksu spółek handlowych przyznają tym spółkom **zdolność sądową**, co umożliwia im występowanie w charakterze strony postępowania.

Zmiana umowy spółki

Zmiana postanowień umowy spółki osobowej **wymaga zgody wszystkich wspólników**, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. [ART. 9 K.S.H.]

Wspólnicy mogą przyjąć bardziej elastyczne zasady podejmowania uchwał (np. większością głosów, przy zachowaniu kworum itd.), przy czym taka umowna regulacja wymaga zgody wszystkich wspólników.

ROZDZIAŁ

Przeniesienie ogółu praw III. i obowiązków

UWAGA! *Ogół praw i obowiązków wspólnika spółki osobowej może być przeniesiony na inną osobę tylko gdy:*

- *umowa spółki tak stanowi;*
- *tylko po uzyskaniu pisemnej zgody wszystkich pozostałych wspólników – chyba że umowa spółki stanowi inaczej. [ART. 10 § 1 i 2 K.S.H.]*

Wspólnicy mogą w umowie określić, że zgoda na zbycie zostanie wyrażona przez wspólników w określonym terminie po lub przed czynnością zbycia, mogą również przewidzieć wymóg uzgodnienia osoby przyszłego wspólnika.

Ogół praw i obowiązków wspólnika **zawsze** jest przenoszony **jako niepodzielna całość**. Obrót ogółem praw i obowiązków wspólnika spółki osobowej może być oparty na różnych czynnościach prawnych, np. umowie sprzedaży, zamiany czy darowizny.

Wspólnik nie może przenieść na rzecz innego podmiotu prawa do prowadzenia spraw spółki czy prawa do reprezentacji spółki. Może natomiast dokonać cesji wierzytelności o wypłatę zysku przez spółkę.

UWAGA! *W przypadku przeniesienia ogółu praw i obowiązków wspólnika na inną osobę, za zobowiązania występującego wspólnika związane z uczestnictwem w spółce osobowej i zobowiązania tej spółki osobowej **odpowiadają solidarnie** występujący wspólnik oraz wspólnik przystępujący do spółki. [ART. 10 § 3 K.S.H.]*

Przeniesienie ogółu praw i obowiązków wspólnika spółki, której umowa została zawarta **przy wykorzystaniu wzorca umowy**, może nastąpić przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym. Oświadczenia zbywcy i nabywcy wymagają w takiej sytuacji **opatrzenia kwalifikowanym podpisem elektronicznym**, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Oświadczenia woli złożone w powyższy sposób są **równoważne** z oświadczeniami woli złożonymi w formie pisemnej. **[ART. 10 § 4 I 5 K.S.H.]**

Jeżeli spółka osobowa nie jest obowiązana do prowadzenia **ksiąg rachunkowych** na podstawie ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, przepisy Kodeksu spółek handlowych przewidujące konieczność sporządzania **sprawozdania finansowego** wykonuje się w oparciu o:

- podsumowanie zapisów w podatkowej księdze przychodów i rozchodów oraz innych ewidencji prowadzonych przez spółkę dla celów podatkowych;
 - spis z natury;
 - inne dokumenty pozwalające na sporządzanie tego sprawozdania.
- [ART. 10¹ K.S.H.]**

Jan B. jest wspólnikiem spółki jawnej. Z uwagi na pogarszający się stan swego zdrowia, zamierza przekazać ogół praw i obowiązków w tej spółce swojej córce Agnieszce B. Umowa spółki stanowi, że przeniesienie ogółu praw i obowiązków jest możliwe bez zgody pozostałych wspólników, jeżeli następuje na rzecz osoby należącej do kręgu spadkobierców ustawowych wspólnika. W tej sytuacji Jan B. może przekazać ogół praw i obowiązków na rzecz swojej córki bez konieczności uzyskania zgody pozostałych wspólników.

Pytania kontrolne nr 2

1. Spółką osobową jest:

- a) spółka akcyjna.
- b) spółka partnerska.
- c) spółka cywilna.

2. Spółka osobowa nie posiada:

- a) zdolności nabywania praw i zaciągania zobowiązań.
- b) zdolności sądowej.
- c) osobowości prawnej.

3. Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych zmiana postanowień umowy spółki osobowej wymaga:

- a) zgody wszystkich wspólników, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.
- b) zgody 2/3 wszystkich wspólników.
- c) zgody wszystkich wspólników i reguła ta nie może zostać zmodyfikowana w umowie spółki.

4. W przypadku przeniesienia ogółu praw i obowiązków wspólnika na inną osobę, za zobowiązania występującego wspólnika związane z uczestnictwem w spółce osobowej i zobowiązania tej spółki osobowej odpowiada:

- a) wyłącznie wspólnik występujący ze spółki.
- b) solidarnie występujący wspólnik oraz wspólnik przystępujący do spółki.
- c) wyłącznie wspólnik przystępujący do spółki.

5. Ogół praw i obowiązków wspólnika spółki osobowej może być przeniesiony na inną osobę:

- a) zawsze, niezależnie od woli pozostałych wspólników.
- b) tylko gdy umowa spółki tak stanowi i tylko za zgodą wszystkich pozostałych wspólników wyrażoną na piśmie, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.
- c) jedynie w drodze umowy sprzedaży.

Spółki kapitałowe

(art. 11–21 k.s.h.)

Niniejszy dział obejmuje ogólne normy dotyczące spółek kapitałowych. W szczególności odnosi się do spółki w organizacji, wnoszenia przez współników spółek kapitałowych wkładów niepieniężnych, problematyki organów, a także zasady równego traktowania współników oraz nieważności spółki.

ROZDZIAŁ

I. Spółka w organizacji

Spółka w organizacji obejmuje **dwie kategorie spółek**: spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji oraz spółkę akcyjną w organizacji.

	SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ W ORGANIZACJI	{PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA W ORGANIZACJI}	SPÓŁKA AKCYJNA W ORGANIZACJI
sposób powstania	powstaje po zawarciu, a więc z chwilą zawarcia umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością [ART. 161 K.S.H.]	{powstaje po zawarciu, a więc z chwilą zawarcia umowy prostej spółki akcyjnej [ART. 300 ¹¹ § 1 K.S.H.]}	• powstaje po zawarciu, a więc po objęciu wszystkich akcji [ART. 310 § 1 K.S.H.] bądź • z chwilą objęcia przez akcjonariuszy takiej liczby akcji, których łączna wartość nominalna jest równa co najmniej minimalnej wysokości kapitału zakładowego oraz złożenia przez zarząd, przed zgłoszeniem spółki do rejestru, oświadczenia w formie aktu notarialnego o wysokości objętego kapitału zakładowego [ART. 310 § 2 K.S.H.]

	SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ W ORGANIZACJI	{PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA W ORGANIZACJI}	SPÓŁKA AKCYJNA W ORGANIZACJI
wpis do rejestru	z chwilą wpisu staje się spółką z ograniczoną odpowiedzialnością	{z chwilą wpisu staje się prostą spółką akcyjną}	z chwilą wpisu staje się spółką akcyjną
	z tą chwilą uzyskują osobowość prawną oraz stają się podmiotem praw i obowiązków spółki w organizacji [ART. 12 K.S.H.]		
reprezentacja	zarząd albo pełnomocnik powołany jednoomyślną uchwałą wspólników [ART. 161 K.S.H.]	{zarząd, a do chwili ustanowienia – pełnomocnik powołany jednoomyślną uchwałą akcjonariuszy [ART. 300¹¹ K.S.H.] }	do chwili ustanowienia zarządu spółka w organizacji jest reprezentowana przez wszystkich założycieli działających łącznie albo przez pełnomocnika ustanowionego jednoomyślną uchwałą założycieli [ART. 323 § 2 K.S.H.]
sprawy nieuregulowane w ustawie	stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące danego typu spółki po jej wpisie do rejestru		
odpowiedzialność za zobowiązania spółki	• solidarna odpowiedzialność spółki i osób, które działały w jej imieniu • wspólnik albo akcjonariusz spółki kapitałowej w organizacji odpowiada solidarnie z podmiotami, o których mowa powyżej, za jej zobowiązania do wartości niewniesionego wkładu na pokrycie objętych udziałów lub akcji [ART. 13 § 1 I 2 K.S.H.]		

UWAGA! Spółki kapitałowe w organizacji posiadają **zdolność prawną**: mogą we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywane. **[ART. 11 § 1 K.S.H.]**

UWAGA! Spółka w organizacji **nie może udzielić prokury**, gdyż zgodnie z art. 109¹ § 1 k.c. może jej udzielić tylko przedsiębiorca podlegający obowiązkowi wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

Rozporządzenie udziałem {albo akcją dokonane przed wpisem spółki kapitałowej do rejestru albo przed zarejestrowaniem podwyższenia kapitału zakładowego albo emisji nowych akcji bez wartości nominalnej} jest nieważne. **[ART. 16 K.S.H.]**

Jan K. oraz Zofia W. zawarli umowę spółki z o.o. w formie aktu notarialnego, wnosząc do niej wkłady gotówkowe po 50 000 zł. Po zawarciu umowy Jan K. stwierdził, że współnikiem w tej spółce będzie jednak jego syn, Mariusz K. Udał się z nim do notariusza celem poświadczenia podpisów na przygotowanej umowie darowizny, ale notariusz poinformował strony, że umowa taka jest nieważna z uwagi na to, że spółka ta nie została jeszcze wpisana do rejestru. Notariusz zasugerował, żeby spółka złożyła wniosek o wpis spółki w organizacji do rejestru oraz aby umowę darowizny zawrzeć dopiero po tym, jak spółka zostanie zarejestrowana.

Firma spółki kapitałowej w organizacji powinna zawierać **dodatkowe oznaczenie „w organizacji”**. W przypadku, gdyby do rejestracji spółki w organizacji nie doszło i gdyby przeszła ona w fazę likwidacji, firma powinna być uzupełniona o dodatek „w likwidacji”.

ROZDZIAŁ

II. Aporty

Pojęcie aportu nie zostało zdefiniowane w Kodeksie spółek handlowych. Przez aport należy rozumieć **wkład niepieniężny**, czyli określoną wartość majątkową wnoszoną do spółki. Przepisy wskazują jedynie negatywne kryteria aportowe.

UWAGA! *Przedmiotem wkładu niepieniężnego do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej {albo przeznaczonego na kapitał akcyjny prostej spółki akcyjnej} nie może być prawo niezbywalne lub świadczenie pracy bądź usług. [ART. 14 § 1 K.S.H.]* Przedmiotem

wkładu może być za to np. prawo własności rzeczy ruchomej albo wierzytelność.

Wadliwy wkład niepieniężny to taki wkład aportowy, który posiada wady fizyczne bądź prawne i z tego powodu jego wartość i użyteczność dla spółki staje się mniejsza aniżeli wartość i użyteczność, które określono w umowie spółki z o.o. albo w akcie objęcia akcji w spółce akcyjnej.

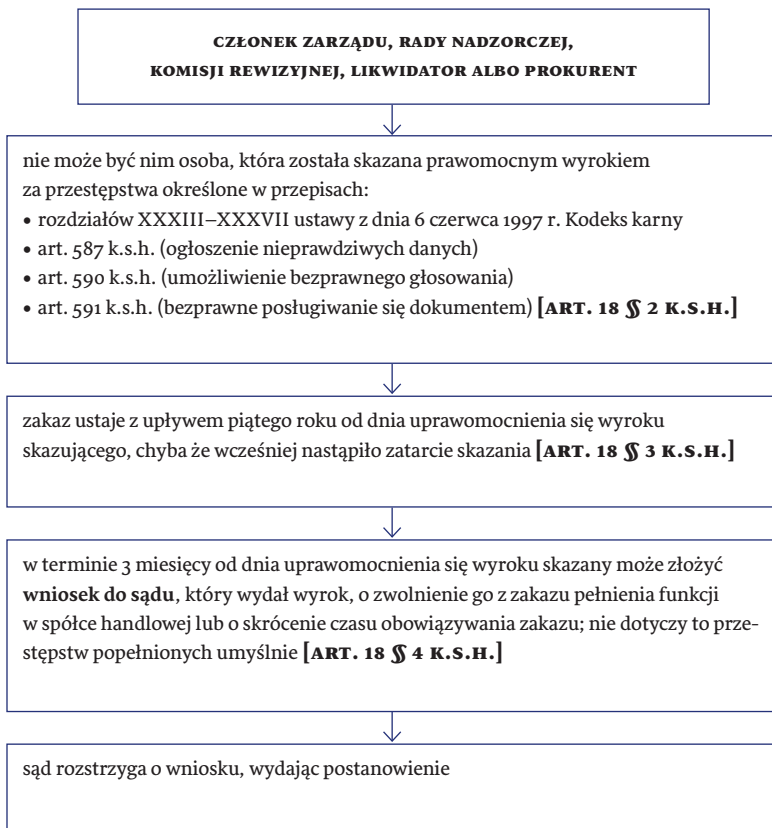
W przypadku gdy wspólnik albo akcjonariusz wniósł taki wkład, jest on zobowiązany do **wyrównania spółce kapitałowej różnicy** między wartością przyjętą w umowie albo statucie spółki a zbywczą wartością wkładu (wartość, jaką można było otrzymać za wadliwy aport w momencie jego wnoszenia do spółki). **[ART. 14 § 2 K.S.H.]** Umowa albo statut spółki może przewidywać, że spółce przysługują wówczas także **inne uprawnienia** (np. odszkodowanie, kara umowna).

UWAGA! *Wspólnik i akcjonariusz nie mogą potrącać swoich wierzytelności wobec spółki kapitałowej z wierzytelnością spółki względem wspólnika z tytułu należnej wpłaty na poczet udziałów albo akcji. Nie wyłącza to natomiast potrącenia umownego. [ART. 14 § 4 K.S.H.]*

Wspólnikowi spółki AMARA sp. z o.o. Januszowi W. przysługuje wierzytelność wobec tej spółki z tytułu umowy pożyczki w kwocie 20 000 zł. Jednocześnie w związku z podwyższeniem kapitału tej spółki spółka wezwała Janusza W. do wpłaty kwoty 50 000 zł tytułem pokrycia udziałów objętych w podwyższonym kapitale zakładowym. Janusz W. stwierdził, że zapłaci spółce 30 000 zł, a pozostałą kwotę potrąci z wierzytelnością spółki z tytułu należnej wpłaty na poczet udziałów. Spółka nie wyraziła jednak zgody na potrącenie i domaga się zapłaty całości żądanej kwoty. Z uwagi na brak zgody spółki nie doszło do potrącenia umownego, co oznacza, że wspólnik nie może dokonać kompensaty należności.

III. Problematyka organów

Członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo likwidatorem może być **tylko osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych**. [ART. 18 § 1 K.S.H.]

UWAGA! Przepisy powyższe stosuje się do członka zarządu spółki partnerskiej oraz członka rady nadzorczej spółki komandytowo-akcyjnej.

Jeżeli do dokonania czynności prawnej przez spółkę ustawa wymaga uchwały wspólników albo walnego zgromadzenia bądź zgromadzenia rady nadzorczej, czynność prawna dokonana bez wymaganej uchwały jest nieważna. Zgoda może być wyrażona przed złożeniem oświadczenia przez spółkę albo po jego złożeniu, nie później jednak niż w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia oświadczenia przez spółkę. Potwierdzenie wyrażone po złożeniu oświadczenia ma moc wsteczną od chwili dokonania czynności prawnej. [ART. 17 § 1 I 2 K.S.H.]

UWAGA! *Czynność prawna dokonana bez zgody właściwego organu spółki, wymaganej wyłącznie przez umowę spółki albo statut, jest ważna, jednakże nie wyklucza to odpowiedzialności członków zarządu wobec spółki z tytułu naruszenia umowy spółki albo statutu.* [ART. 17 § 3 K.S.H.]

Zawarcie przez spółkę kapitałową umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób, wymaga zgody zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, chyba że ustawa stanowi inaczej. [ART. 15 § 1 K.S.H.] Regulacja ta ma obecnie charakter przepisu bezwzględnie obowiązującego – nie jest zatem dopuszczalne umowne uchylenie wymogu uzyskania zgody. Możliwe jest natomiast wyrażenie zgody poprzez dokonanie stosownej **zmiany umowy spółki** i umieszczenie w jej treści postanowienia aprobowanego zawarcie przez spółkę określonej umowy.

Zawarcie przez spółkę zależną umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem zarządu, prokurentem lub likwidatorem spółki dominującej wymaga zgody zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia spółki dominującej. [ART. 15 § 2 K.S.H.] Do wyrażenia zgody i skutków braku zgody stosuje się przepisy dotyczące dokonania przez spółkę czynności prawnej, dla ważności której niezbędna jest uchwała właściwego organu spółki. [ART. 17 § 1 I 2 K.S.H.]

Podpisy pod dokumentem wystawionym przez spółkę składane są zgodnie z przyjętą w spółce **zasadą reprezentacji**. Złożenie podpisów przez wszystkich członków zarządu pod dokumentem wystawionym przez spółkę stanowi wyjątek i jest wymagane tylko w przypadku, gdy ustawa tak stanowi (np. wniosek o wpis spółki do rejestru podpisują wszyscy członkowie zarządu – art. 164 § 1 k.s.h.).

Zasada równego traktowania

Wspólnicy albo akcjonariusze spółki kapitałowej powinni być traktowani jednakowo w takich samych okolicznościach. [ART. 20 K.S.H.] Przez „takie same okoliczności” należy rozumieć wszystkie stany faktyczne i prawne, które można odnosić do takich samych sytuacji (np. czas, miejsce podejmowania uchwał itd.).

UWAGA! Powyższa reguła nie może być jednak pojmowana w ten sposób, że wszyscy wspólnicy mają mieć te same prawa i obowiązki w spółce, nie może też naruszać reguły dominacji kapitału nad osobami.

Postanowienie statutu spółki akcyjnej uzależniające ważność uchwał od uczestnictwa w walnym zgromadzeniu reprezentanta Skarbu Państwa dysponującego jedną imienną, uprzywilejowaną akcją, jest sprzeczne z art. 20 k.s.h.

W przypadku, gdy dzielona jest dywidenda, podział powinien obejmować wszystkich wspólników, zgodnie z regułami partycypacji kapitałowej. Wyłączanie jednych wspólników z dywidendy, podczas gdy innych uprawnia się do jej pobrania, jest sprzeczne z art. 20 k.s.h.

Nieważność spółki

Jeżeli po wpisaniu spółki do rejestru zostaną stwierdzone **braki**, które wynikają z niedopełnienia przepisów prawa, sąd z urzędu albo na wniosek osób mających w tym interes prawny wzywa spółkę do usunięcia braków i wyznacza w tym celu odpowiedni termin. Jeżeli jednak braki nie mogą być usunięte, sąd może **rozwiązać spółkę**.

Po wpisaniu spółki do rejestru jej wspólnik Antoni E. stwierdził, że umowa spółki jest nieważna z uwagi na to, że znajdował się w stanie wyłączającym swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli (art. 82 k.c.). Art. 21 k.s.h. nie wymienia jednak tej okoliczności jako przyczyny rozwiązania spółki.

**SĄD MOŻE ROZWIĄZAĆ SPÓŁKĘ KAPITAŁOWĄ WPISANĄ
DO REJESTRU, GDY:**

- nie zawarto umowy spółki
- określony w umowie albo statucie przedmiot działalności spółki jest sprzeczny z prawem
- umowa albo statut spółki nie zawiera postanowień dotyczących firmy, przedmiotu działalności spółki, wkładów lub – {z wyłączeniem prostej spółki akcyjnej} – kapitału zakładowego;
- wszystkie osoby zawierające umowę spółki albo podpisujące statut nie miały zdolności o czynności prawnych w chwili ich dokonywania [ART. 21 § 1 K.S.H.]

braki usuwalne

jeżeli braki **nie zostaną usunięte** w terminie wyznaczonym przez sąd rejestrowy, sąd ten **może**, po wezwaniu zarządu spółki do złożenia oświadczenia, wydać postanowienie o rozwiązaniu spółki [ART. 21 § 2 K.S.H.]

braki nieusuwalne

jeżeli braki **nie mogą być usunięte**, sąd rejestrowy **orzeka o rozwiązaniu** spółki [ART. 21 § 3 K.S.H.]

o rozwiązaniu spółki sąd rejestrowy **orzeka na wniosek osoby mającej interes prawny** albo z urzędu, po przeprowadzeniu rozprawy [ART. 21 § 5 K.S.H.]

UWAGA! Spółka **nie może być rozwiązana** z przyczyn, o których mowa w art. 21 § 1 k.s.h., jeżeli od jej wpisu do rejestru upłynęło **5 lat**. [ART. 21 § 4 K.S.H.]
Orzeczenie o rozwiązaniu spółki **nie wpływa na ważność czynności prawnych** zarejestrowanej spółki. [ART. 21 § 6 K.S.H.]

Pytania kontrolne nr 3

1. Spółka kapitałowa w organizacji nie posiada:

- a) zdolności prawnej.
- b) zdolności do czynności prawnych.
- c) osobowości prawnej.

2. Przedmiotem wkładu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej może być:

- a) prawo zbywalne.
- b) świadczenie pracy.
- c) świadczenie usług.

3. Członkiem zarządu spółki kapitałowej może być:

- a) osoba skazana prawomocnie za popełnienie czynu zabronionego przeciwko życiu lub zdrowiu.
- b) osoba skazana prawomocnie za popełnienie przestępstwa z art. 286 k.k. (oszustwo).
- c) osoba posiadająca ograniczoną zdolność do czynności prawnych.

4. Zasada równego traktowania:

- a) wskazuje, iż wspólnicy albo akcjonariusze spółki kapitałowej powinni być traktowani jednakowo w takich samych okolicznościach.
- b) wskazuje, iż wszyscy wspólnicy mają mieć te same prawa i obowiązki w spółce.
- c) musi być stosowana jedynie przez zarząd spółki.

5. Spółka nie może być rozwiązana z przyczyn, o których mowa w art. 21 § 1 k.s.h., jeżeli od jej wpisu do rejestru upłynęło:

- a) 6 miesięcy.
- b) 5 lat.
- c) 10 lat.

CZĘŚĆ

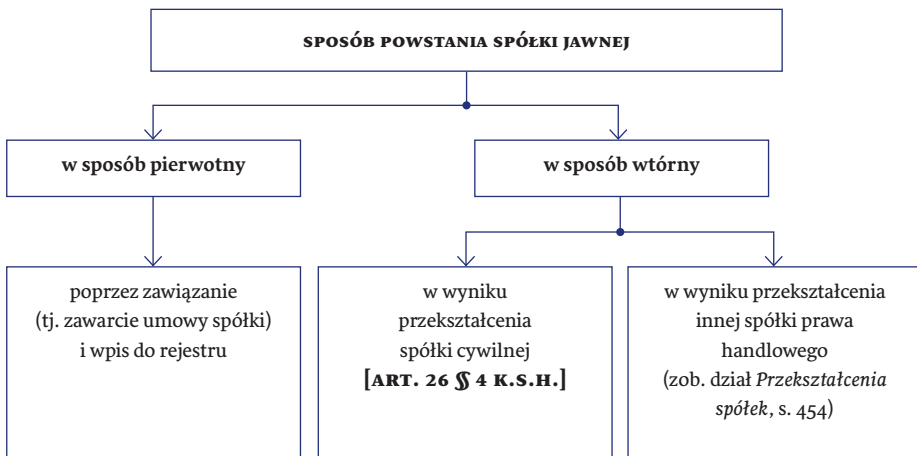
II.

Spółki osobowe

I. Spółka jawna (art. 22–85 k.s.h.)

Spółka jawna, podobnie jak spółka partnerska, komandytowa i komandytowo-akcyjna, jest handlową spółką osobową. Jest to spółka osobowa, która prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą, a nie jest inną spółką handlową. [ART. 22 § 1 K.S.H.] Spółka jawna **nie ma osobowości prawnej** (żaden przepis jej nie przyznaje), posiada jednak **zdolność prawną** (art. 8 k.s.h., art. 331 k.c.): może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywana. Poza tym posiada wyodrębnienie organizacyjne i odrębny majątek, którym odpowiada za swe zobowiązania.

I. Utworzenie spółki jawnej

Wspólnikami w spółce jawnej mogą być:

- osoby fizyczne;
- osoby prawne;
- jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

1. Umowa spółki jawnej

Umowa spółki jawnej powinna być zawarta **na piśmie pod rygorem nieważności**. [ART. 23 K.S.H.] Może zostać zawarta przy wykorzystaniu **wzorca umowy** – w tej sytuacji konieczne jest wypełnienia **formularza umowy** udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzenia umowy **kwalifikowanym podpisem elektronicznym**, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. [ART. 23¹ § 2 K.S.H.] Umowa taka zostaje zawarta po wprowadzeniu **do systemu teleinformatycznego** wszystkich danych koniecznych do jej zawarcia i z chwilą opatrzenia ich podpisami elektronicznymi wspólników. [ART. 23¹ § 3 K.S.H.]

Umowę zawartą za pomocą wzorca umowy można również **zmienić**, w zakresie postanowień zmiennych umowy, przy wykorzystaniu wzorca uchwały zmieniającej umowę spółki udostępnionego w systemie teleinformatycznym (w sposób przewidziany dla zawarcia umowy przy wykorzystaniu wzorca umowy). Jeżeli umowa nie jest zmieniana przy wykorzystaniu wzorca uchwały, zmiana następuje przez sporządzenie **nowego tekstu umowy** spółki. [ART. 23¹ § 4 K.S.H.]

UMOWA SPÓŁKI JAWNEJ POWINNA ZAWIERAĆ CO NAJMNIEJ: [ART. 25 K.S.H.]

firmę i siedzibę spółki

- zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego, do spółki jawnej jako jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, stosuje się odpowiednio przepisy o osobach prawnych
- ten sam akt wskazuje, iż siedzibą osoby prawnej jest miejscowość, w której ma siedzibę jej organ zarządzający (art. 41 k.c., art. 33¹ § 1 k.c.)